

Godkjenning av vannbehandlingskjemikalier

Svar til Inger-Lise Steffensen og Ragna Bogen Hetland angående vårt innlegg i VANN 3/2015

Av Dag Hongve og Karl-Jan Erstad

Dag Hongve er dr.philos. og tidligere seniorforsker ved Folkehelseinstituttet med arbeidsområde vannforsyning. Karl-Jan Erstad er dr.scient. og rådgiver/forsker i Rådgivande Agronomar AS. Begge er oppnevnte eksperter fra Standard Norge til CEN/TC 164 *Vannforsyning*, arbeidsgruppe WG9 *Vannbehandling*.

I forbindelse med at det foreligger et utkast til ny drikkevannsforskrift som har vært ute til høring og snart skal sluttbehandles, har vi funnet det opportunt å gjøre et forsøk på å få oppmerksomhet på, og helst også få opphevet en særnorsk godkjenningsordning for vannbehandlingskjemikalier som vi betegner som et byråkratisk dobbeltarbeid, og heller få innført en ordning som samsvarer med hva som er vanlig innen EØS-området. Disse bygger på godkjenning ved direkte tilvisning til de 110 CEN-standardene i serien *Chemicals used for treatment of water intended for human consumption*. Disse er bearbeidet av *Norsk komité for vannforsyning under Standard Norge*, og det er pr. i dag utgitt 99 standarder (13 nye er under utvikling) som Norsk standard (NS-EN) i serien *Kjemikalier brukt til behandling av drikkevann*. Produkter som fyller kravene i en NS-EN-standard er funksjonelle og uten helseskadelige komponenter.

Det påpekes fra Folkehelseinstituttet at den nasjonale godkjenningsordningen gir stor arbeidsbelastning. Når andre land i Europa dekker sine behov for vannbehandlingskjemikalier med dem som følger *Chemicals for treatment of water intended for human consumption*, kan vi vanskelig se at disse ikke skulle dekke behovet ved norske drikkevannsbehandlingsanlegg.

Steffensen og Hetland fremhever at det stadig kommer godkjenningssøknader om produkter som ikke dekkes av CEN-standardene, men hoveddelen er enkeltkjemikalier, ikke blandinger. Forvaltningens omstendelige arbeid med gammelt godkjenningssystem kan gi oss enleverandører for enkelte kjemikalier og teknikker i stedet for sunn konkurranse, mens det ser ut som vi har et reelt behov for en spesiell renseprosess. For nye leverandører er den individuelle, lange søknadsprosedyren en byrde og et hinder inn i markedet.

Når vi studerer Mattilsynets liste over godkjente produkter, finner vi en rekke produkter hvor det ikke fremgår hva de består av. Den vesentligste opplysningen er produsent/importør/forhandler. Dagens nasjonale godkjenning innebærer at produktet ikke er helseskadelig gjennom drikkevannet, men hensiktsmessighet og virkning er – så vidt vites – ikke vurdert.

Ut fra vårt kjennskap til Steffensen og Hetland vet vi at de er meget kompetente forskere som burde få anledning til å bruke sin arbeidstid til toksikologisk forskning, heller enn å bindes opp i en byråkratisk godkjenningssprosess.

Med hensyn til kommentarer fra Steffensen og Hetland om Folkehelseinstituttets befatning med saker fra WG9, er deres kjennskap til

arbeidsordningen ikke fullstendig. Dag Hongve har vært instituttets representant i WG9-arbeidet i en årrekke. Fra CEN-sekretariatet har det vært påpekt at svar og innspill om sirkulerte standardforslag skal være de utpekte ekspertenes egne løpende, faglige synspunkter og ikke nødvendigvis representative for institusjonen de arbeider for. Som utpekt ekspert fra Avdeling for vannhygiene er uttalelser gitt i form av e-post til Standard Norge eller CEN-sekretariatet. Som oftest har gjennomgang av standardforslag

begrenset seg til å sjekke at de følger en vedtatt mal og at det tillatte nivået for toksiske komponenter som er regulert i drikkevannsdirektivet følger «10%-regelen». For enkelte mer kompliserte spørsmål, som f.eks. monomerer i organiske polymere hjelpekoagulanter er det bedt om råd fra Steffensen og/eller Hetland. Våre begrunnede endringsforslag angående toksiske komponenter er i flere tilfeller innarbeidet i den ferdige standarden.